

ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТИ

Филология факультеті

Қазақ әдебиеті және әдебиет теориясы кафедрасы

«Желілік әдебиетті зерттеу мәселелер»

пәні бойынша

ҚОРЫТЫНДЫ ЕМТИХАН БАҒДАРЛАМАСЫ

Пәннің коды: SRP 3333

Пәннің ID: SRP 3333

8D01701 – «Қазақ тілі мен әдебиеті» білім беру бағдарламасы

Оқыту деңгейі: докторантура

Курс – 1

Семестр – 1

Кредит саны – 5

Алматы, 2025

## 1. ПӘННІҢ ТАҚЫРЫПТЫҚ БАҒДАРЛАМАСЫ

**Пәннің мақсаты** – қазіргі әдебиеттану ғылымындағы жаңа үрдіске айналған ғылыми-техникалық бағытқа негізделген әдеби үдерістің бір сипаты ретінде танылып келе жатқан әдеби дамудың өзгерісін айқындау. Желілік әдебиет туралы оның тарихына негізгі бағыттарын, даму тенденцияларын сипаттау; ғылыми интеграцияның негізін басшылыққа алатын ғылыми тұжырымдарды басшылыққа алу.

### **Пәнді оқытудан күтілетін нәтижелер:**

1. Қазіргі әдебиеттанудың жаңа үрдісінің зерттеу нысандары мен әдістерін зерделеу; Әдебиеттанудың әдіснамалық аппаратын мен көркем шығармашылықты зерттеу принциптерін білу; қазіргі ғылыми пәндердің өзара байланыс ерекшеліктерін білу және түсіну; қазіргі желілік әдебиеттің әдіснамалық және ұғымдық аппаратын қолдану; ғылыми концепциялар мен теорияларды түсіндіру.
2. Әдебиеттану мен желілік әдебиеттің өзіндік тарихын білу және оның концепцияларын пайдалану.
3. Желілік әдебиет тарихын білу олардың жаңалықтарын көркем шығармаларда қолданып әртүрлі әдістердің тұрғысынан талдау; қазіргі әдебиеттану мен желілік әдебиеттің даму тенденцияларын анықтау.
4. Желідегі әлемдік үздік шығармаларды әртүрлі әдістердің тұрғысынан талдау; автор және оқырман құзыретін саралау, қазіргі мәтінтану мен әдебиеттанудың даму тенденцияларын анықтау.
5. Қазіргі әдебиеттану мен филологиядағы зерттеулер мен әдістерді зерделеу, ондағы пайдаланатын концепциялар мен теориялар туралы өз көзқарасын дәлелдеу; көркем шығармашылықты талдаудың өз тәсілдемені жетілдіру.

### **Пән бойынша оқытылатын негізгі тақырыптар.**

#### **1 МОДУЛЬ Шығармашылық және психологиялық таным**

Кіріспе. Кибер және интернет әдебиет түсініктері.

Желілік әдебиет және фольклор

Желідегі блог қызметі және оның атқарушы функциясы.

Желілік әдеби жанрлардың ерекшеліктері, мазмұндық және формалық айырмашылығын ғылыми негіздеу

#### **2 МОДУЛЬ Жаңа критицизм.**

Интернет және автор мәселесі

Виртуалды автор тұлғасы

Психопэтика мәселелері

Өнерді қабылдау, таным, «мен» және «Басқа» тұжырымдары.

Эксплицитті және имплицитті оқырман

Р Барт «Автор өлімі» концепциясы

#### **3 МОДУЛЬ Желілік мәтін таңбалары**

Желілік әдеби шығармаларға (қазақ тіліндегі ақын-жазушылар шығармашылығына анализ)

Желілік әдебиеттегі гипертекст қызметі

Желідегі этикалық қатынас. «желілік әдебиет. Теориясы мен тұжырымы» «еңбегінің ғылыми негізі

Интернет және мәтін парадигмасы

Интернет және постмодерн

### **Ұсынылатын дереккөздердің тізімі.**

#### **Негізгі әдебиет:**

1. Қабдолов З. Сөз өнері. Алматы, 2015



2. Байтұсынов А. Әдебиет танытқыш. Алматы, 2020
3. Сергей Корнев ""Сетевая литература" и завершение постмодерна"  
<http://www.litera.ru/slova/kornev/kornev.htm>
4. Дмитрий Кузьмин, "Краткий катехизис русского литературного Интернета"  
<http://www.litera.ru/slova/kuzmin/kuzm-inlit.html>
5. Дмитрий Кузьмин, "Где же Гамбург? Рейтинги, конкурсы, премии и русский литературный Интернет"  
[http://www.litera.ru/slova/kuzmin/kuzmin\\_hamburg.html](http://www.litera.ru/slova/kuzmin/kuzmin_hamburg.html)
6. Сергей Кузнецов, "Рождение Игры, смерть Автора и виртуальное письмо"  
<http://www.litera.ru/slova/teoriya/kuznet.html>
7. Сергей Костырко, "Сетевая литература"/kuzmin\_hamburg.html

#### **Қосымша:**

1. Майкл Райан, Джули Ривкин. Әдебиет теориясы. Антология I, II, III, IV том –Астана, 2019
2. Жұмақаева Б.Д. Жыраулар поэзиясын оқыту. –Алматы, 2018
3. Сарбасов Б. Ежелгі дәуірдегі қазақ әдебиеті (Оқулық) «Қазақ университеті» баспасы –Аматы, 2022

#### **Интернет-ресурстары:**

1. Основные направления литературоведческой мысли XX века: социалистический реализм, постмодернизм. – Режим доступа:  
<https://myfilology.ru/137/osnovnye-napravleniia-literaturovedcheskoi-mysli-khkhveka-sotsialisticheskii-realizm-postmodernizm/>
2. Алексей Андреев, "СЕТЕРАтура, как ее NET"  
<http://www.litera.ru/slova/andreev/setnet/>
3. Линор Горалик, "Типа рассказ почитать..."  
[http://www.russ.ru/netcult/19991015\\_goralik.html](http://www.russ.ru/netcult/19991015_goralik.html)
4. Александр Шерман, "Гутенберг будет Федоров?"  
<http://www.russ.ru/journal/netcult/98-11-13/sherm.htm>
5. Александр Житинский, "Самиздат XXI века"  
<http://www.russ.ru/netcult/99-07-08/zhitinsk.htm>
6. <http://lib.kaznu.kz/default.asp>

## **2. ҚОРЫТЫНДЫ БАҚЫЛАУ ТАПСЫРМАСЫН ОРЫНДАУ БОЙЫНША ӘДІСТЕМЕЛІК НҰСҚАУЛАР: СТАНДАРТТЫ/ЖАЗБАША/OFFLINE**

**2.1. Емтихан формасы:** Стандартты жазбаша offline. **Платформасы:** Univer АЖ

**2.2. Жазбаша емтиханның мақсаты:** пәнді оқу кезінде меңгерілген оқу нәтижелерін, дағдылар мен құзыреттіліктерді көрсету, өз ойларын жазбаша қисынды жеткізу, өз көзқарасын дәлелдей білу.

**2.3. Тапсырманы орындаудан күтілетін нәтижелер:**

Жазбаша емтиханның бір билетінде оқытылған курс бойынша оқу нәтижелерін анықтайтын және төменде сипатталған критерийлер бойынша бағаланатын 3 сұрақ бар:

1-сұрақ: *1 критерий.* Теорияны және курс тұжырымдамасын білу. *2 критерий.* Курстың мазмұнында көрсетілген теориялық ережелерді мысалдармен түсіну және растау.

2-сұрақ: *3 критерий.* Таңдалған әдістеме мен технологияны жазбаша практикалық тапсырмаларға қолдану. *4 критерий.* Практикалық тапсырмада берілген негізгі мәселені ашу және шешу.

3-сұрақ: *5 критерий.* Таңдалған әдістеменің ұсынылған практикалық тапсырмаға қолданылуын бағалау және жазбаша сыни талдау. *6 критерий.* Өз тәжірибесінен алынған нәтиженің негіздемесі.

**2.4. Емтихан өткізу рәсімі.**

2.4.1. Стандартты жазбаша offline емтихан бекітілген кестеге сәйкес өткізіледі.

2.4.2. Жазбаша offline емтихан басталғанға дейін 15 минут бұрын кезекші оқытушы жеке куәлік бойынша білім алушылардың жеке басын тексеруді жүзеге асырады, білім алушыларды келу парақтарында көрсетілген орындарға отырғызады.



2.4.3. Бөгде адамның жазбаша offline емтиханына келген жағдайда кезекші оқытушы осы Ережелерді бұзу туралы тиісті акт жасайды.

2.4.4. Кешігіп келген білім алушылар емтиханға жіберілмейді.

2.4.5. Емтихан кезінде кезекші оқытушы білім алушылардың бекітілген нұсқаулыққа сәйкес мінез-құлық ережелерін сақтауын бақылауды жүзеге асырады.

2.4.6. Емтиханға бөлінген уақыт аяқталғаннан кейін (2 астрономиялық сағат) кезекші оқытушы:

1) емтихан жұмыстарын жинайды;

2) әр жауап парағында жұмысты жазудың аяқталу белгісін қояды – Х әрпі;

3) деканат маманына шифрлауға келу парақтарымен бірге жауап парақтарын ұсынады.

2.4.7. Деканат маманына шифрлау үшін жұмыстарды ұсыну кідірітілген жағдайда кінәлі адамдарды жауапқа тарта отырып, тиісті акт жасалады.

2.4.8. Емтиханда білім алушыларға өзімен бірге қосалқы ақпаратқа рұқсатсыз қол жеткізу үшін пайдаланылуы мүмкін шпаргалкаларды, ұялы телефондарды, смарт-сағаттарды және басқа да техникалық және өзге де құралдарды алып жүруге және/немесе пайдалануға тыйым салынады. Басқа білім алушылармен және бөгде адамдармен сөйлесуге, жауаптарда ТАӘ және/немесе өзге де сәйкестендіру жазбаларын жазуға тыйым салынады.

2.4.9. Егер білім алушы емтиханға келіп, билет бойынша жауап беруден бас тартса, емтихан тапсыру «F» бағасы ретінде бағаланады.

2.4.10. Дәлелді себеп болмаған жағдайда емтиханға келмеу «F» бағасы ретінде бағаланады.

2.4.11. Білім алушы осы тармақтардың біреуін немесе бірнешеуін бұзған жағдайда емтихан жұмысының күшін жою актісі (бұдан әрі – Акт) толтырылады, пән үшін «F» («қанағаттанарлықсыз») бағасы қойылады.

2.4.12. Емтиханда осы Ережелерді қайталап бұзғаны үшін білім алушы факультет кеңесінің Әдеп жөніндегі қарауына ұсынылады.

2.4.13. Пән бойынша қорытынды баға емтихан өткізілгеннен кейін 1 ай ішінде, білім алушылар қашықтықтан білім беру технологияларын және/немесе емтихандағы мінез-құлық ережелерін қолдана отырып қорытынды бақылау жүргізуге арналған нұсқаулықтарды бұзғаны анықталған жағдайда: шпаргалкаларды, ұялы телефондарды пайдалану, келіссөздер жүргізу және т.б. актіні толтыра отырып, бақылау бейнекамераларынан алынған жазбалар негізінде жойылуы мүмкін. Актінің күшін жою үшін шағымдану және апелляция қабылданбайды.

2.4.14. Емтихандардағы барлық ереже бұзушылықтар білім алушының транскриптіне енгізіледі.



## ҚОРЫТЫНДЫ БАҚЫЛАУДЫ КРИТЕРИАЛДЫ БАҒАЛАУ РУБРИКАТОРЫ

Пән: «Желілік әлеуметті зерттеу мәселелер»  
 Формасы: Стандартты жазбаша offline. Платформасы: Univer АЖ

№	Балл	ДЕСКРИПТОРЛАР			
		«Өте жақсы»	«Жақсы»	«Қанағаттанарлық»	«Қанағаттанарлықсыз»
1 сұрақ	<p><b>Критерий</b></p> <p><i>1 критерий.</i> Теорияны және курс тұжырымламасын білу</p>	90-100 %	70-89 %	50-69 %	25-49%
		<p>Пәннің негізгі мақсатын, мазмұнын, пәнге байланысты ұғымдар мен түсініктерді өте жақсы түсінеді. Баяндаулары нақты, ғылыми негізді.</p>	<p>Пәннің негізгі мақсатын, мазмұнын, пәнге байланысты ұғымдар мен түсініктерді жақсы түсінеді. Баяндаулары нақты, ғылыми негізді.</p>	<p>Пәннің қарастыратын мәселелері, негізгі тақырыптары бойынша қойылған сұрақтарға жауаптары дұрыс емес. Баяндаулары мен тұжырымдарында стильдік, тілдік қателіктер көп ұшырасады.</p>	<p>Пәннің негізгі мазмұнына, ұғымдары мен тақырыптарына қатысты айтарлықтай қателіктер жіберілді.</p>
2 сұрақ	<p><i>2 критерий.</i> Курстың мазмұнында көрсетілген теориялық ережелерді мысалдармен түсіну және растау.</p> <p><i>3 критерий.</i> Таңдалған әдістеме мен технологияны жазбаша практикалық тапсырмаларға қолдану.</p> <p><i>4 критерий.</i> Практикалық тапсырмада берілген</p>	90-100 %	70-89 %	50-69 %	25-49%
		<p>Пәннің негізгі тақырыптары бойынша қойылған сұрақтарға жауаптарын дәйекті мысалдармен негіздей алады. Ұсынылған тапсырмаларды сауатты, ғылыми негізді, дереккөздерді дұрыс пайдалана отырып, көрнекі түрде орындаған.</p>	<p>Жауаптарында нақты мысалдар аз кездеседі. Кейбір ғылыми тұжырымдауларында дәлдік жетіспейді.</p>	<p>Жауаптарында сұрақ мазмұнын ашып бере алмады. Мысалдар келтірілген жоқ.</p>	<p>Негізгі ұғым-түсініктерді айтуда айтарлықтай қателіктер жіберді.</p>
2 сұрақ	<p><i>3 критерий.</i> Таңдалған әдістеме мен технологияны жазбаша практикалық тапсырмаларға қолдану.</p> <p><i>4 критерий.</i> Практикалық тапсырмада берілген</p>	90-100 %	70-89 %	50-69 %	25-49%
		<p>Берілген тапсырмаларды өз уақытында, дәлелді дәйектермен, жан-жақты қарастыра отырып орындайды. Тақырып бойынша жазған жазбаша жұмысында ғылыми негізді өзіндік тұжырым жасай алатындығы көрінеді.</p>	<p>Берілген тапсырмаларды өз уақытында орындағанымен, дәлелді дәйектерді толық келтірмеген. Жазбаша жұмысында стильдік, грамматикалық қателер ұшырасады.</p>	<p>Жазбаша жұмысында мазмұндық жүйелілік жоқ. Нақты зерттеу тақырыбына байланысты дереккөздерді қарастырмаған.</p>	<p>Тапсырмаға да, тапсырманың тақырыбына немқұрайдылықпен қараған. Стильдік, грамматикалық нормаға сай келмейтін қателер жіберген.</p>
2 сұрақ	<p><i>3 критерий.</i> Таңдалған әдістеме мен технологияны жазбаша практикалық тапсырмаларға қолдану.</p> <p><i>4 критерий.</i> Практикалық тапсырмада берілген</p>	90-100 %	70-89 %	50-69 %	25-49%
		<p>Практикалық жұмыс жасау барысында мысалдар келтіре отырып, тақырыпты саралай алады.</p>	<p>Мысалдар келтіре отырып талдау жасауға бейімділігі бар. Дегенмен, жауаптарында жүйелілік сақталмаған.</p>	<p>Берілген тапсырмалар бойынша материалдарды толық қарастырмаған. Түсінбеген. Сондықтан</p>	<p>Емтихан сұрақтарының мазмұны бойынша қосымша сұрақтарға жауап беруге қиналады.</p>

	негізгі мәселені ашу және шешу.	Берілген тапсырмаларды дәйекті, қисынды, сауатты, ғылыми негіздеу бойынша жасауға қабілеттілік, кері байланыс жасай алады. Шығарманы сауатты талдап, тұсында түсіндіріп бере алады. Өзіндік тапсырмаға тұжырымдарын бекітіп, баяндауда ғылыми стиль нормаларын сақтай отырып, жүйелі жеткізе алады. Әрине баяндау барысында	Берілген тапсырмалар бойынша жауаптарында пайдаланған әдебиеттер бойынша 3-4 қате жіберілді. Алайда бұл сапалы орындалған тапсырманың жалпы деңгейіне айтарлықтай әсер етпейді.	тапсырма бойынша негізгі мәселені ашып бере алмайды. Пәннің мазмұны бойынша тұжырымдары нақты емес, дәлелді емес. Стильдік, грамматикалық қателері бар. Шығармаларды талдауда қорытындылары дұрыс емес.	Жауаптары тапсырмаларды орындауға қойылатын талаптарға сай келмейді. Әрі жауаптары толық емес. Түсініксіз.	Берілген сұрақтарға жауап жазылмаған. Дереккөздер, талдау әдістері қолданылмаған.
<b>3 сұрақ</b>	негізгі мәселені ашу және шешу. <i>5 критерий.</i> Таңдалған әдістеменің ұсынылған практикалық тапсырмаға қолданылуын бағалау және жазбаша сыни талдау. <i>6 критерий.</i> Өз тәжірибесінен алынған нәтиженің негіздемесі.	Берілген тапсырмаларды дәйекті, қисынды, сауатты, ғылыми негіздеу бойынша жасауға қабілеттілік, кері байланыс жасай алады. Шығарманы сауатты талдап, тұсында түсіндіріп бере алады. Өзіндік тапсырмаға тұжырымдарын бекітіп, баяндауда ғылыми стиль нормаларын сақтай отырып, жүйелі жеткізе алады. Әрине баяндау барысында	Берілген тапсырмалар бойынша жауаптарында пайдаланған әдебиеттер бойынша 3-4 қате жіберілді. Алайда бұл сапалы орындалған тапсырманың жалпы деңгейіне айтарлықтай әсер етпейді.	тапсырма бойынша негізгі мәселені ашып бере алмайды. Пәннің мазмұны бойынша тұжырымдары нақты емес, дәлелді емес. Стильдік, грамматикалық қателері бар. Шығармаларды талдауда қорытындылары дұрыс емес.	Жауаптары тапсырмаларды орындауға қойылатын талаптарға сай келмейді. Әрі жауаптары толық емес. Түсініксіз.	Берілген сұрақтарға жауап жазылмаған. Дереккөздер, талдау әдістері қолданылмаған.
		Пән арқылы білгенін, түсінгенін қалай, қайда қолдана алатындығына қатысты нақты мысалдары жетерлік. Көркем шығармаларды талдау барысында бүгінгі күннің ситуацияларымен байланыстыра отырып тұжырым жасай алады.	Пәннің мазмұны бойынша білгенін, түсінгенін, есте сақтағанын, өмірлік тәжірибеде қолдануға болатындығына мысалдары аз және нақты емес.	Пәннің негізгі тақырыптары бойынша білгенін, түсінгенін, есте сақтағанын өз сөзімен жазбаша толық жеткізіп бере алмайды.	Жазбаша талдаулары әлсіз.	Білу, түсіну, талдау жасай алу, пікірін өз сөзімен жеткізе білу дағдылары жоқ.

Қорытынды бағалауды есептеу формуласы:  
 $Қорытынды баға (ҚБ) = (\%1 + \%2 + \%3 + \%4 + \%5 + \%6) / К$ , мұндағы % - критерий бойынша тапсырманы орындау деңгейі, К - критерийлердің жалпы саны.  
**Қорытынды баллды есептеу мысалы**

№	Балл	«Қанағаттанарлықсыз»		
		«Өте жақсы»	«Жақсы»	«Қанағаттанарлық»
<b>Критерий</b>				
1.	100	90-100 %	70-89 %	50-69 %
2.				25-49 %
3.			75	
4.				
5.	100			45
6.				49
<b>Қорытынды %</b>	200		75	94
				200 + 75 + 60 + 94 = 429
				429 / 6 критерийлер = 71,5
				Қорытынды балл в % = 72



Есептеу кезінде алынған пайыздарға сүйене отырып, біз бағалауды бағалау шкаласымен салыстыра аламыз. 72 балл 70 баллдан 89 баллға дейін, бұл бағалау шкаласына сәйкес «Жаксы» санатына сай келеді. Осылайша, осы есептеуде емтихан дәстүрлі бағалау шкаласы мен ECTS-ке ауыстыра отырып, білім алушылардың оқу жетістіктерін есепке алуды бағалаудың балдық-рейтингтік әрпітік жүйесіне сәйкес «Жаксы» 72 баллға бағаланатын болады.



Декан \_\_\_\_\_  
Б.Ө. Жолдасбекова

Кафедра меңгерушісі \_\_\_\_\_  
А.Б. Темірболат

Дәріскер \_\_\_\_\_  
Б.С. Сарбасов